

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය - 2019 (නව නිර්දේශය)

41 - බුද්ධ ධර්මය

ප්‍රශ්නපත්‍ර ව්‍යුහය හා ලකුණු බෙදීම

I - පත්‍රය - කාලය : පැය 02 යි

වරණ 05 බැගින් වූ බහුවරණ ප්‍රශ්න 50 කි. ප්‍රශ්න සියල්ලටම පිළිතුරු සැපයිය යුතුය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 100 කි.

II - පත්‍රය - කාලය : පැය 03 යි

මෙම ප්‍රශ්න පත්‍රය I හා II වශයෙන් කොටස් දෙකකින් යුක්තය.

I කොටස - ව්‍යුහගත ප්‍රශ්න 03 කින් ප්‍රශ්න 02 කට පිළිතුරු සැපයිය යුතුය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 20 බැගින් ලකුණු 40 කි.

II කොටස - රචනා වර්ගයේ ප්‍රශ්න 05 කි. ප්‍රශ්න 03 කට පිළිතුරු සැපයිය යුතු ය. එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 20 බැගින් ලකුණු 60 කි.

අවසාන ලකුණු ගණනය කිරීම : I පත්‍රය = 100
II පත්‍රය = 100

අවසාන ලකුණු : $200 \div 2 = \underline{\underline{100}}$

උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමේ පොදු ශිල්පීය ක්‍රම

උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමේ හා ලකුණු ලැයිස්තුවල ලකුණු සටහන් කිරීමේ සම්මත ක්‍රමය අනුගමනය කිරීම අනිවාර්යයෙන් ම කළ යුතුවේ. ඒ සඳහා පහත පරිදි කටයුතු කරන්න.

1. උත්තරපත්‍ර ලකුණු කිරීමට රතුපාට බෝල් පොයින්ට් පෑනක් පාවිච්චි කරන්න.
2. සෑම උත්තරපත්‍රයකම මුල් පිටුවේ සහකාර පරීක්ෂක සංකේත අංකය සටහන් කරන්න.
ඉලක්කම් ලිවීමේදී පැහැදිලි ඉලක්කමෙන් ලියන්න.
3. ඉලක්කම් ලිවීමේදී වැරදුණු අවස්ථාවක් වේ නම් එය පැහැදිලිව තනි ඉරකින් කපා හැර නැවත ලියා කෙටි අත්සන යොදන්න.
4. එක් එක් ප්‍රශ්නයේ අනු කොටස්වල පිළිතුරු සඳහා හිමි ලකුණු ඒ ඒ කොටස අවසානයේ $\triangle$ ක් තුළ ලියා දක්වන්න. අවසාන ලකුණු ප්‍රශ්න අංකයක් සමඟ $\square$ ක් තුළ, භාග සංඛ්‍යාවක් ලෙස ඇතුළත් කරන්න. ලකුණු සටහන් කිරීම සඳහා පරීක්ෂකවරයාගේ ප්‍රයෝජනය සඳහා ඇති තීරුව භාවිත කරන්න.

උදාහරණ : ප්‍රශ්න අංක 03

(i)		✓	$\triangle$ $\frac{4}{5}$
(ii)		✓	$\triangle$ $\frac{3}{5}$
(iii)		✓	$\triangle$ $\frac{3}{5}$

03

(i) $\frac{4}{5}$ + (ii) $\frac{3}{5}$ + (iii) $\frac{3}{5}$ =

$\frac{10}{15}$

බහුවරණ උත්තරපත්‍ර : (කවුළු පත්‍රය)

1. අ.පො.ස. (උ.පෙළ) හා තොරතුරු තාක්ෂණ විභාගය සඳහා කවුළු පත්‍ර දෙපාර්තමේන්තුව මගින් සකසනු ලැබේ. නිවැරදි වරණ කපා ඉවත් කළ සහතික කරන ලද කවුළුපතක් ඔබ වෙත සපයනු ලැබේ. සහතික කළ කවුළු පත්‍රයක් භාවිත කිරීම පරීක්ෂකගේ වගකීම වේ.
2. අනතුරුව උත්තරපත්‍ර හොඳින් පරීක්ෂා කර බලන්න. කිසියම් ප්‍රශ්නයකට එක් පිළිතුරකට වඩා ලකුණු කර ඇත්නම් හෝ එකම පිළිතුරක්වත් ලකුණු කර නැත්නම් හෝ වරණ කැපී යන පරිදි ඉරක් අඳින්න. ඇතැම් විට අයදුම්කරුවන් විසින් මුලින් ලකුණු කර ඇති පිළිතුරක් මකා වෙනත් පිළිතුරක් ලකුණු කර තිබෙන්නට පුළුවන. එසේ මකන ලද අවස්ථාවකදී පැහැදිලිව මකා නොමැති නම් මකන ලද වරණය මත ද ඉරක් අඳින්න.
3. කවුළු පත්‍රය උත්තරපත්‍රය මත නිවැරදිව තබන්න. නිවැරදි පිළිතුර ✓ ලකුණකින් ද, වැරදි පිළිතුර 0 ලකුණකින් ද වරණ මත ලකුණු කරන්න. නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව ඒ ඒ වරණ තීරයට පහළින් ලියා දක්වන්න. අනතුරුව එම සංඛ්‍යා එකතු කර මුළු නිවැරදි පිළිතුරු සංඛ්‍යාව අදාළ කොටුව තුළ ලියන්න.

ව්‍යුහගත රචනා හා රචනා උත්තරපත්‍ර :

1. අයදුම්කරුවන් විසින් උත්තරපත්‍රයේ හිස්ව තබා ඇති පිටු හරහා රේඛාවක් ඇඳ කපා හරින්න. වැරදි හෝ නුසුදුසු පිළිතුරු යටින් ඉරි අඳින්න. ලකුණු දිය හැකි ස්ථානවල හරි ලකුණු යෙදීමෙන් එය පෙන්වන්න.
2. ලකුණු සටහන් කිරීමේදී ඔවර්ලන්ඩ් කඩදාසියේ දකුණු පස තීරය යොදා ගත යුතු වේ.
3. සෑම ප්‍රශ්නයකටම දෙන මුළු ලකුණු උත්තරපත්‍රයේ මුල් පිටුවේ ඇති අදාළ කොටුව තුළ ප්‍රශ්න අංකය ඉදිරියෙන් අංක දෙකකින් ලියා දක්වන්න. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස් අනුව ප්‍රශ්න තෝරා ගැනීම කළ යුතුවේ. සියලු ම උත්තර ලකුණු කර ලකුණු මුල් පිටුවේ සටහන් කරන්න. ප්‍රශ්න පත්‍රයේ දී ඇති උපදෙස්වලට පටහැනිව වැඩි ප්‍රශ්න ගණනකට පිළිතුරු ලියා ඇත්නම් අඩු ලකුණු සහිත පිළිතුරු කපා ඉවත් කරන්න.
4. පරීක්ෂාකාරීව මුළු ලකුණු ගණන එකතු කොට මුල් පිටුවේ නියමිත ස්ථානයේ ලියන්න. උත්තරපත්‍රයේ සෑම උත්තරයකටම දී ඇති ලකුණු ගණන උත්තරපත්‍රයේ පිටු පෙරළමින් නැවත එකතු කරන්න. එම ලකුණ ඔබ විසින් මුල් පිටුවේ එකතුව ලෙස සටහන් කර ඇති මුළු ලකුණට සමාන දැයි නැවත පරීක්ෂා කර බලන්න.

ලකුණු ලැයිස්තු සකස් කිරීම :

මෙවර සියලු ම විෂයන්හි අවසාන ලකුණු ඇගයීම් මණ්ඩලය තුළදී ගණනය කරනු නොලැබේ. එබැවින් එක් එක් පත්‍රයට අදාළ අවසාන ලකුණු වෙන වෙනම ලකුණු ලැයිස්තුවලට ඇතුළත් කළ යුතු ය. I පත්‍රය සඳහා බහුවරණ පිළිතුරු පත්‍රයක් පමණක් ඇති විට ලකුණු ලැයිස්තුවට ලකුණු ඇතුළත් කිරීමෙන් පසු අකුරෙන් ලියන්න. අනෙකුත් උත්තරපත්‍ර සඳහා විස්තර ලකුණු ඇතුළත් කරන්න. 51 විත්‍ර විෂයයේ I, II හා III පත්‍රවලට අදාළ ලකුණු වෙන වෙනම ලකුණු ලැයිස්තුවල ඇතුළත් කර අකුරෙන් ද ලිවිය යුතු වේ.

සියලු ම හිමිකම් ඇවිරිණි / முழுப் பதிப்புரிமையுடையது / All Rights Reserved

(නව නිර්දේශය/புதிய பாடத்திட்டம்/New Syllabus)

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம்
Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka
இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரීட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரīட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரīட்சைத் திணைக்களம் இலங்கைப் பரīட்சைத் திணைக்களம்
Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka Department of Examinations, Sri Lanka

NEW

අධ්‍යයන පොදු සහතික පත්‍ර (උසස් පෙළ) විභාගය, 2019 අගෝස්තු
கல்விப் பொதுத் தராதரப் பத்திர (உயர் தர)ப் பரீட்சை, 2019 ஓகஸ்ட்
General Certificate of Education (Adv. Level) Examination, August 2019

2019.08.05 / 0830 - 1030

බුද්ධ ධර්මය I
பௌத்தம் I
Buddhism I

41 S I

පැය දෙකයි
இரண்டு மணித்தியாலம்
Two hours

උපදෙස්:

- * සියලු ම ප්‍රශ්නවලට පිළිතුරු සපයන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ නියමිත ස්ථානයේ ඔබේ විභාග අංකය ලියන්න.
- * උත්තර පත්‍රයේ, පිටුපස දී ඇති උපදෙස් ද සැලකිල්ලෙන් කියවා පිළිපදින්න.
- * 1 සිට 50 තෙක් එක් එක් ප්‍රශ්නයට (1), (2), (3), (4), (5) යන පිළිතුරුවලින් නිවැරදි හෝ වඩාත් ම ගැළපෙන හෝ පිළිතුර තෝරාගෙන, එය උත්තර පත්‍රයේ පසුපස දැක්වෙන උපදෙස් පරිදි කතිරයක් (X) යොදා දක්වන්න.
- * එක් ප්‍රශ්නයකට ලකුණු 02 බැගින් මුළු ලකුණු 100 යි.

1. බුදුරජාණන් වහන්සේ තුළ ඇති නව අරහාදී ගුණ අතරෙන් එකක් විජ්ජාවරණ සම්පන්න නම් වේ. එහි විජ්ජා යන්නෙන් ඤාණාධිගමයන් අටක් ප්‍රකාශ වන අතර ඉන් එකක් නම්,
 - (1) අකම්පන ඤාණයයි.
 - (2) මහාකරුණා සමාපත්ති ඤාණයයි.
 - (3) විදර්ශනා ඤාණයයි.
 - (4) ආසයානුසය ඤාණයයි.
 - (5) සබ්බඤ්ඤාන ඤාණයයි.
2. බුදුරජාණන් වහන්සේ සතු උසස් ඤාණාධිගමයන් පිළිබඳ විවිධ තොරතුරු පාලි මූලාශ්‍රයවල දක්නට ලැබේ. ත්‍රිවිද්‍යා ඤාණ, අෂ්ට්විද්‍යා ඤාණ, දසබල ඤාණාදිය මීට නිදසුන් ය. ඒ අනුව ත්‍රිවිද්‍යා ඤාණ වන්නේ,
 - (1) ඉද්ධිවිධ, දිබ්බසෝත සහ චේතෝපරිය ඤාණයන් ය.
 - (2) පුබ්බේනිවාසානුස්සති, චුතුපපාත සහ ආසවක්ඛය ඤාණයන් ය.
 - (3) සත්‍ය, කෘත්‍ය සහ කෘත ඤාණයන් ය.
 - (4) දිබ්බවක්ඛු, පරචිත්තවිජානන සහ මහාකරුණා සමාපත්ති ඤාණයන් ය.
 - (5) චේතෝපරිය, චුතුපපාත සහ අකම්පන ඤාණයන් ය.
3. වරක් බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ආශ්වර්යමත් බව පිළිබඳ ව අනඳ මාහිමියන් සහ හික්ෂුන් වහන්සේලා අතර උපන් කතාබහක් සැළ වූ පසු බුදුරජාණන් වහන්සේ අනඳ මාහිමියන් අමතා “තථාගතයන් වහන්සේගේ ආශ්වර්ය අද්භූත බව ඔබට වැටහේවා”යි කරුණු දහනවයක් වදාළ හ. ඉන් එකක් නම්,
 - (1) අනේකවිධ සෘද්ධිප්‍රාතිහාර්ය දැක්වීමට හැකිවීම ය.
 - (2) බෝසත් අවධියේ දී ම ආනාපාන සතිය වැඩීම ය.
 - (3) මව්කුස පිළිසිඳ ගත් බෝසතුන්ට සිව්වරම් දෙවියන්ගේ රැකවරණ ලැබීම ය.
 - (4) යමාමහ පෙළහර පැමිට නිබ්බ හැකියාව ය.
 - (5) සියලු සත්ත්වයන්ගේ ආසයානුසය දැන සිටීම ය.
4. මැදුම්සරියේ උපාලි සූත්‍රය අනුව නිගණ්ඨ ශ්‍රාවක උපාලි ගෘහපතියාට දහම් දෙසූ බුදුරජාණන් වහන්සේ “ගෘහපතිය තොපගේ ගෙය බොහෝ දවස් නිගණ්ඨයන්ට පැන් පොකුණක් මෙන් සිටියේ ය. පෙර සේ ම මතුවට ද ඔවුන්ට පිණිඬපානය දිය යුතු කොට සිතවයි” වදාළ හ. මෙයින් ප්‍රකට වන්නේ බුදුරජාණන්ගේ,
 - (1) සමානාත්මතා ගුණයයි.
 - (2) මහාකරුණා ගුණයයි.
 - (3) නානාධිමුක්තික ඤාණයයි.
 - (4) ආගමික සහනශීලතාවයයි.
 - (5) තාදි ගුණයයි.
5. “ශ්‍රමණ භවත් ගෞතමයෝ වූ කලී තමන් වෙත එන්නවුන් ‘එන්න, මෙහි පැමිණීම මැනවැ’යි පිළිගන්නාසුළු වෙති. කණට සුව එළවන වදන් තෙපලති. පිළිසඳරෙහි දක්ෂ වෙති. බැම නොහකුළුවති; සුළඟ කථා ඇත්තෝ ය. තෙමේ පළමුවෙන් කථා කරති.” බුදුරජාණන් වහන්සේ පිළිබඳ මේ ඇගයීම කරන ලද්දේ,
 - (1) කොසොල් මහරජතුමන් විසිනි.
 - (2) සෝණදණ්ඩ බමුණා විසිනි.
 - (3) සච්චක පඬිවරයා විසිනි.
 - (4) දිසජානු කෝලිය පුත්‍රයා විසිනි.
 - (5) අනේපිඬු සිටුතුමා විසිනි.

6. බුදුරදුන් විසින් දේශිත ධර්මයන්, පැනවූ විනයන් පිටක වශයෙන් ත්‍රිවිධ ය. එහි විනය යැයි කියනු ලබන්නේ,
 - (1) මැනවින් ප්‍රකාශ කර ඇති බැවිනි. (2) සසුනේ ආයුෂ්‍යය වේ යන අර්ථයෙනි.
 - (3) ධර්මයට අතිරේක වශයෙන් වදාළ බැවිනි. (4) අර්ථය මැනවින් එළිදක්වන බැවිනි.
 - (5) විශේෂ නය ක්‍රම ඇති බැවිනි.
7. සූත්‍ර පිටකයේ සැකැස්ම පිළිබඳ නිවැරදි ප්‍රකාශය කුමක් ද?
 - (1) දීඝනිකාය වර්ග පහකින් යුක්ත ය.
 - (2) අංගුත්තර නිකායෙහි නිපාත විස්සකි.
 - (3) සීලක්ඛන්ධ වර්ගය ඇතුළත් වන්නේ සංයුත්ත නිකායෙහි ය.
 - (4) මජ්ඣිම නිකාය පණ්ණාසක තුනකි.
 - (5) කෝසල සංයුත්තය ඇතුළත් වන්නේ බුද්දක නිකායෙහි ය.
8. චතුරාර්ය සත්‍යය යනු උත්තරීතර මනුෂ්‍යයකු වන බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් දූක හා දුකින් මිදීම පැහැදිලි කරමින් කරන ලද දේශනාවක් මිස දේව අනාවරණයක් නො වේ. ඒ බව සෘජුව ම ප්‍රකාශ වනුයේ,
 - (1) ධම්මසංගිණි ප්‍රකරණයෙහි ය. (2) චුල්ලවග්ගපාළියෙහි ය.
 - (3) විඤ්ඤිම මාර්ගයෙහි ය. (4) ධම්මවක්කප්පවත්තන සූත්‍රයෙහි ය.
 - (5) මිලින්ද ප්‍රශ්නයෙහි ය.
9. “ලෝභය ද, ද්වේෂය ද, මෝහය ද අකුසල චේතනාවෝ ය. ඒවා අහිත පිණිස, දුක් පිණිස වේ. අලෝභය ද, අද්වේෂය ද, අමෝහය ද කුසල චේතනාවෝ ය. ඒවා හිත සුව පිණිස වේයැ’යි නිදහස්ව සිතා තීරණය කළ යුතුයැ’යි” බුදුරදුන් විසින් දේශනා කරන ලද්දේ,
 - (1) සූහ මානවකයාට ය. (2) උපාලි ගෘහපතියාට ය.
 - (3) මහානාම ශාක්‍යයන්ට ය. (4) රාහුල තෙරුන් වහන්සේට ය.
 - (5) කාලාම ගෝත්‍රිකයන්ට ය.
10. මෙලොව සුවසෙන මෙන් ම පරලොව සුවසෙන ද තමාගේ යහපත මෙන් ම අනුන්ගේ යහපත ද සමබරව සාධනය කරගැනීමට අදාළ උපදෙස් බුද්ධ දේශනාවල නොයෙක් තැන විසිර තිබේ. පහත දැක්වෙන ධර්මපාඨ අතුරෙන් එම උපදේශය ප්‍රකාශ නොවන පාඨය කුමක් ද?
 - (1) දිට්ඨියේව ධම්මේ යෝ වත්ථෝ යෝ වත්ථෝ සම්පරාධිකෝ
 - (2) අත්තභිතාය පටිපත්තෝ පරභිතාය ව
 - (3) ද්විවක්ඛුං පන සේවේථ සෙට්ඨං පුරිස පුග්ගලං
 - (4) කතපුඤ්ඤෝ උභයත්ථ නන්දති
 - (5) අත්තනාව සුදන්තෙන නාථං ලභථ දුල්ලභං
11. බුද්ධකාලීන භාරතීය ශ්‍රමණ ගුරුකුලවල දක්නට ලැබුණු පොදු ලක්ෂණයක් වන්නේ,
 - (1) නිර්මාණවාදී වීම ය.
 - (2) අත්තකිලමථානුයෝගී වීම ය.
 - (3) භාවනාව පිළිගැනීම ය.
 - (4) බ්‍රහ්මචාරී වීම ය.
 - (5) ආජීවකයන් වීම ය.
12. උපසපන් හික්ෂුන් වහන්සේ නමකට ලබා දිය යුතු අවවාද සතරක් විනය මහාවග්ගයේ සඳහන් වේ. ඒවා නිස්සය ධර්ම නම් වන අතර ඉන් එකක් නම්,
 - (1) පැවිද්දන් සමගියෙන් ක්‍රියා කළ යුතුය යන්නයි.
 - (2) වැඩිහිටි හික්ෂුන්ට වතාවත් කළ යුතුය යන්නයි.
 - (3) ප්‍රාතිමෝක්ෂ ශික්ෂාවන්ට අනුව හික්මිය යුතුය යන්නයි.
 - (4) පැවිද්ද රුක්මුල්, සෙනසුන් ඇසුරු කිරීම පිණිසය යන්නයි.
 - (5) බොහෝ ජනයාගේ හිතසුව පිණිස දහම් දෙසිය යුතුය යන්නයි.
13. “යම් හික්ෂුවක් කෙළෙස් නැති කිරීමට සමත් වූ මාර්ගඵලාදිය නොලැබ ම ඒවා තමා වෙත ඇතැයි” පවසයි නම් පරිඡ්චේ. සතර පාරාජිකාවන්ගෙන් එකක් වන මෙය හැඳින්වෙන්නේ,
 - (1) උත්තරිමනුස්සධම්ම යනුවෙනි. (2) සංඝාධිසේස යනුවෙනි.
 - (3) අකරණීය යනුවෙනි. (4) මනුස්සවිග්ගහ යනුවෙනි.
 - (5) පාරිදේසනීය යනුවෙනි.

14. බුදුරජාණන් වහන්සේගේ ශ්‍රාවක සංඝයා වෙතින් ප්‍රකට වන සුවිශේෂී ගුණ අතර ඥායපටිපත්ත යනු,
 (1) දන් පිළිගැන්වීමට සුදුසු යන්නයි.
 (2) නිවැරදි පිළිවෙතෙහි පිහිටි යන්නයි.
 (3) සෘජු මාර්ගයෙහි ගමන් කරන යන්නයි.
 (4) විදර්ශනා මාර්ගයට සපැමිණි යන්නයි.
 (5) දුරසිට ගෙන එන පූජාවන්ට ද යෝග්‍ය යන්නයි.
15. ලද දෙයින් සතුටු වීම ගිහිගෙය හැර සසුන්වත් කුල පුත්‍රයකු තුළ ප්‍රකට විය යුතු උසස් චරිත ලක්ෂණයක් බව බුදුරජාණන් වහන්සේ බොහෝ විට වදාළහ. එයට ප්‍රතිපක්ෂ වර්ගය ව හැඳින්විය හැක්කේ කවර ව්‍යවහාරයෙන් ද?
 (1) මහිව්ෂතා (2) හස්සාරාමතා (3) විභුසනට්ඨානා
 (4) දුහරතා (5) නිද්දාරාමතා
16. බුද්ධකාලීන භාරතයේ විසූ බ්‍රාහ්මණයන් මෙන් ම ශ්‍රමණයන් ද කිසියම් පරම නිෂ්ඨාවක් වෙත ශ්‍රාවකයන් මෙහෙයවූ අතර බමුණු දහම අනුව එම නිෂ්ඨාව හඳුන්වන ලද්දේ,
 (1) කේවලත්වය යනුවෙනි. (2) බ්‍රහ්ම සහවාසතාව යනුවෙනි.
 (3) සංසාර ශුද්ධිය යනුවෙනි. (4) අසංඛ්‍යය යනුවෙනි.
 (5) ඉෂ්ටාපූර්තය යනුවෙනි.
17. සර්වබලධාරී බ්‍රහ්මයකු ඇතැයි ද, වේදය ඔහු විසින් ප්‍රකාශිතයැයි ද පුරාණ සෘෂිවරුන් මගින් බමුණන්ට එය ලැබුනේ යැයි ද චෛදික සම්ප්‍රදාය පිළිගනී. එම ඉගැන්වීම බැහැර කරමින් බුදුදහම කරුණු දක්වා ඇත්තේ,
 (1) දම්සක් පැවතුම් සූත්‍රයේ ය. (2) බ්‍රාහ්මණ ධර්මික සූත්‍රයේ ය.
 (3) බ්‍රහ්මවිහාර සූත්‍රයේ ය. (4) වංකි සූත්‍රයේ ය.
 (5) තෙවිජ්ජ සූත්‍රයේ ය.
18. බුද්ධකාලීන භාරතයේ මහ පිරිස් පිරිවරා සිටි ප්‍රසිද්ධ ශාස්තෘවරුන් සඳෙනෙකු වූ බව සඳහන් වේ. විවිධ මතවාද දැරූ ඔවුන් සියලු දෙනාට ම පොදු ඉගැන්වීමක් වූයේ,
 (1) සියල්ල සැකයට භාජනය කිරීම ය.
 (2) නිර්මාණවාදය නොපිළිගැනීම ය.
 (3) කර්ම විපාක බැහැර කිරීම ය.
 (4) විර්යය, උත්සාහය නිෂ්ඵලයැයි ඉගැන්වීම ය.
 (5) සියල්ල පූර්ව කර්මානුරූපීයැයි පිළිගැනීම ය.
19. බුදුරජාණන් වහන්සේ පහළ වූ අවධිය වන විට භාරතයේ සාම්ප්‍රදායික බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම්වලට ප්‍රතිචාර දක්වමින් ශ්‍රමණ ඉගැන්වීම් ප්‍රචලිත වූ බව පිළිගනු ලැබේ. ඒ සඳහා අවශ්‍ය පසුබිම සකස් කළ කරුණක් වන්නේ කුමක් ද?
 (1) ආර්ථික හා දේශපාලන වෙනස්වීම්
 (2) බමුණු කුලය ධනයෙන් පිරිහීම
 (3) රජදරුවන් විසින් බමුණන් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම
 (4) ත්‍රිවේදය ප්‍රගුණ කළ බමුණන් නොසිටීම
 (5) අධ්‍යාපනය ශ්‍රමණ පඬිවරුන් අතට පත්වීම
20. මිනිස් සමාජයේ ප්‍රභවය හා පරිණාමය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් ඉදිරිපත් කෙරෙන ප්‍රධාන මූලාශ්‍රය දීඝ නිකාය අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයයි. එම සූත්‍රය,
 (1) සමාජය සමතාවෙන් විෂමතා වෙත විකාසය වූ බව නොපිළිගනී.
 (2) හේතුඵල ධර්මයට අනුගත වේ.
 (3) සමාජ පරිණාමයට තුඩු දුන් මානසික සාධක නොදක්වයි.
 (4) වර්ණාශ්‍රම ධර්ම පිළිගනී.
 (5) කර්මානුරූපව ම සුවදුක් ලැබෙන බව උගන්වයි.

21. විනය මූලාශ්‍රය අනුව බුදුරදුන් විසින් පාමොක් උදෙසා විනය නීති පනවන ලද්දේ බුද්ධත්වයෙන් විසිවසරක් ඇවෑමෙනි. භික්ෂු සංඝයා අතරේ පැනනැගුණු විවිධ ගැටලු ඊට හේතු විය. ආසවට්ඨානීය ධර්ම නම් වූ එම ගැටලු අතරෙන් එකක් වන්නේ,
- (1) ඇතැම් භික්ෂූන් බුදුරදුන්ගේ අනුශාසනා ඉක්මවා යෑම ය.
 - (2) ධර්ම විනය පිළිබඳ මතභේද ඇති වීම ය.
 - (3) ඇතැම් භික්ෂූන් දේවදත්ත තෙරුන්ගේ වසඟයට පත් වීම ය.
 - (4) සසුනෙහි වැඩිහිටි භික්ෂූන් බහුල වීම ය.
 - (5) නිර්ථකයන් සසුන්ගත වීම ය.
22. භික්ෂු සමාජය ආරම්භයේ දී බුදුරදුන් විසින් විහාර සෙනසුන් අනුදැන නොතිබූ බැවින් භික්ෂූහු ආරණ්‍ය වෘක්ෂමූල ආදියෙහි දිවා රැ ගත කළහ. බුදුරදුන්ගේ ද අනුමැතිය ඇතිව පළමුවරට විහාර සේනාසන තනවා පූජා කරන ලද්දේ,
- (1) අනේපිඬු සිටුතුමන් විසිනි.
 - (2) බිම්බිසාර මහරජතුමන් විසිනි.
 - (3) රජගහ නුවර සිටුතුමන් විසිනි.
 - (4) විශාඛා මහෝපාසිකාව විසිනි.
 - (5) ජීවක වෛද්‍යාවාර්යතුමන් විසිනි.
23. ථෙරවාද ධර්ම සංගායනා පැවැත්වීමට තුඩු දුන් ශාසනික පසුබිම, එම සංගායනා පිළිබඳ සංවිධාන කටයුතු, ඒවායේ ප්‍රතිඵල ආදී කරුණු හෙළිකර ගැනීමට උපකාරී වන ප්‍රාථමික මූලාශ්‍රය රාශියකි. ඒවා අතුරෙන් පාලි ත්‍රිපිටකයට ඇතුළත් වන්නේ,
- (1) දීපවංශයයි.
 - (2) නිකාය සංග්‍රහයයි.
 - (3) මහාවංශයයි.
 - (4) සමන්තපාසාදිකාවයි.
 - (5) වුල්ලවග්ගපාළියයි.
24. ප්‍රථම ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට තුඩු දුන් ආසන්නතම හේතුව සුභද්‍රගේ අභද්‍ර ප්‍රකාශය වුව ද තවත් ශාසනික ගැටලු රැසක් ඒ පසුබිමෙහි විද්‍යමාන වූ බව මූලාශ්‍රය ඇසුරෙන් පෙන්වා දිය හැකි ය. ඉන් එකක් නම්,
- (1) ඇතැම් භික්ෂූන් වහන්සේලා නොයෙකුත් විෂමාවාරවල නිරත වීම ය.
 - (2) මහායාන අදහස් පැතිර යාම ය.
 - (3) භික්ෂූන් ගුරුකුල වශයෙන් බෙදී යාම ය.
 - (4) අනාගතයේ දී අධර්මය මතු වී ධර්මය යටපත් වනු ඇතැයි ජ්‍යෙෂ්ඨ භික්ෂූන්ට පෙනීයාම ය.
 - (5) භික්ෂූන් පොහෝ පවුරුණු ආදිය නොකිරීම ය.
25. දෙවන ධර්ම සංගායනාව පැවැත්වීමට ආසන්න හේතුව ලෙස දැක්වෙන්නේ විශාලා මහනුවර වජ්ජපුත්‍රක භික්ෂූන් විසින් පිළිගත් දස අකැප වස්තුවයි. එහි ජලෝගිකප්ප යන්නෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) ඇදුරු පරපුරේ කළ දෑ එසේම කිරීම යන්නයි.
 - (2) රන්රිදී මසුකහවනු පිළිගැනීම කැපය යන්නයි.
 - (3) නොපැසුණු රා පානය කිරීම කැපය යන්නයි.
 - (4) කිරිත්, දිකිරිත් නොවූ විකෘතිය වැළඳීම කැපය යන්නයි.
 - (5) දාවලු නැති නිසිදනයක් භාවිත කිරීම කැපය යන්නයි.
26. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතරෙන් ධර්මානුකූල නොවන්නේ කුමක් ද?
- (1) සියලු සංඛත ධර්ම ත්‍රිලක්ෂණයෙන් යුක්ත වේ.
 - (2) අස්මිමාන්‍ය උගුලුවාලීමට අනිත්‍ය සංඥාව වැඩිය යුතු ය.
 - (3) ත්‍රිලක්ෂණය සිත්හි ලා වැඩීම විපස්සනාවයි.
 - (4) බන්ධායතන ධාතු ත්‍රිලක්ෂණයට යටත් වේ.
 - (5) ධ්‍යාන සමාපත්ති තුළින් උපදින සැපය අනිත්‍ය නො වේ.
27. සත්ත්වයා හා ලෝකය ස්කන්ධ, ධාතු, ආයතන වශයෙන් විභජනය කොට දැක්වීම බුද්ධ දේශනාවල නොයෙක් තැන දැකගත හැකි ය. එහි එන අටළොස් ධාතු අතරෙන් එකක් නම්,
- (1) නිබ්බාන ධාතුව ය.
 - (2) තේජෝ ධාතුව ය.
 - (3) අරූප ධාතුව ය.
 - (4) ආකාස ධාතුව ය.
 - (5) මනෝවිඤ්ඤාණ ධාතුව ය.
28. බුදුදහමට අනුව ත්‍රිලක්ෂණය දක්නා තැනැත්තාගේ සුවිශේෂී වර්ත ලක්ෂණයක් වන්නේ,
- (1) සැදහැවත් අයකු වීමයි.
 - (2) මහිව්ජනාවෙන් ක්‍රියා කිරීමයි.
 - (3) නොඉවසිලිවත්තව ක්‍රියා කිරීමයි.
 - (4) ආත්මාර්ථ සාධනයට ම යොමු වීමයි.
 - (5) අටලෝ දහමින් කම්පා නොවීමයි.

29. බුදුරජාණන් වහන්සේ විසින් තමන් වහන්සේ බුදුබව ලබනු පිණිස වීර්ය වැඩූ රමණීය පරිසරය වර්ණනා කර ඇත්තේ,
 (1) වනරෝප සූත්‍රයේ ය. (2) මිලින්ද ප්‍රශ්නයේ ය.
 (3) පටිඨානප්‍රකරණයේ ය. (4) අරියපරියේසන සූත්‍රයේ ය.
 (5) පරිවාරපාළියේ ය.
30. ගෘහස්ථ දිවිපැවැත්මෙහි සාර්ථකත්වය සඳහා සමාජ සංස්ථා අතර ක්‍රියාත්මක විය යුතු සාරධර්ම මාලාවක් සිගාල සූත්‍රයේ සදිසා නමස්කාරයේ දැක්වේ. ඒ අනුව ශ්‍රමණ-බ්‍රාහ්මණයන් විසින් ගෘහස්ථ ප්‍රජාවට අනුශාසනා කළ යුත්තේ,
 (1) පින් දහම් කිරීමට ය. (2) මෝක්ෂය ලබා ගැනීමට ය.
 (3) වැඩිහිටියන්ට සැලකීමට ය. (4) ස්වර්ග මාර්ගයෙහි යාමට ය.
 (5) පුද්ගලික පැවැත්වීමට ය.
31. අනේක පරියායෙන් කරුණු පැහැදිලි කිරීම බුදුදහමේ විශේෂ ලක්ෂණයකි. ඒ අනුව ධර්මය තුළ සසර දුක පැහැදිලි කර ඇති අවස්ථාව කුමක් ද?
 (1) දුක්ඛෙන සුඛං අධිගන්තබ්බං (2) ඒතං මම එසෝ හමස්මිං, එසෝමේ අත්තා
 (3) කිච්ඡංවතායං ලෝකෝ ආපන්නෝ (4) සයං කතං දුක්ඛං
 (5) අත්තකිලමථානුයෝගෝ දුක්ඛෝ
32. දුක්ඛසමුදයාර්ය සත්‍යය යටතේ තණ්හාවේ ප්‍රභේදයක් ලෙස දක්වා ඇති විභව තණ්හා යන්නෙහි නිවැරදි අර්ථය කුමක් ද?
 (1) හවයෙන් අත්මිදීමට ඇති ආශාව
 (2) උච්ඡේද දෘෂ්ටිය තුළින් උපදනා තණ්හාව
 (3) පුනර්භවය පිළිගන්නා තැනැත්තා තුළ ඇති වන තණ්හාව
 (4) පස්කම් සුව විදීමට සත්ත්වයා තුළ ඇති කැමැත්ත
 (5) නිත්‍යාත්මයක් ඇතැයි සැලකීමෙන් උපදනා තණ්හාව
33. ආර්ය අෂ්ටාංගික මාර්ගය යනු බෞද්ධ විමුක්ති මාර්ගයයි. එසේම එය ජීවන ප්‍රතිපදාවක් ද වෙයි. එම ප්‍රතිපදාවෙහි ඇතුළත් සම්මා කම්මන්තය අනුව,
 (1) දැහැමි රැකිරක්ෂාවල නිරත විය යුතු ය. (2) කයින් සිදුවන අකුසල් තුනෙන් වැළකී සිටිය යුතු ය.
 (3) නොකළ යුතු වෙළඳාම් නොකළ යුතු ය. (4) රාජ්‍ය සේවයෙහි ද නිරත විය හැකි ය.
 (5) උත්සාහයෙන් ධනය ඉපයිය යුතු ය.
34. අවිජ්ජා සංඛාර ආදී හේතුප්‍රත්‍ය ඇති කල්හි ජරාමරණාදී සසර දුක් උපදනා අයුරු ද එකී හේතුප්‍රත්‍ය නැති කල්හි එම දුක් නිරුද්ධ වන අයුරු ද උගන්වන ද්වාදසාංගික පටිච්චසමුප්පාද ධර්මයෙහි 'අවිජ්ජා' යන්නෙන් අර්ථවත් වන්නේ කුමක් ද?
 (1) ධර්මාවබෝධයෙන් තොර බව (2) පින් පව් නොදැන ක්‍රියා කිරීම
 (3) මිථ්‍යා දෘෂ්ටියක එල්ල සිටීම (4) චතුරාර්ය සත්‍යය නොදැනීම
 (5) බොහෝ ඇසු පිරු තැන් නැති බව
35. සාස්වත-උච්ඡේද ආදී කවර දෘෂ්ටියක හෝ අන්තගාමීව එල්ල ගනිමින් එය ම සත්‍යයැයි ද අන් සියල්ල අසත්‍යයැයි ද සලකා ගැනීම පුද්ගලයාගේ චින්තනයට ද චරණයට ද විවිධාකාරයෙන් අවැඩදායක බව පෙන්වා දෙන බුද්ධ දේශනාව කුමක් ද?
 (1) අග්ගිවච්ඡගොත්ත සූත්‍රය (2) සච්චවිභංග සූත්‍රය
 (3) සම්මාදිට්ඨි සූත්‍රය (4) මහානිදාන සූත්‍රය
 (5) අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය
36. ගුණධර්මවලින් තොර මිනිසා තිරිසන් සතෙකුට සමාන බව බුදුදහම පෙන්වා දෙයි. කරුණු එසේ වුව ද ධර්මානුකූලව සලකන විට නිවැරදි වන්නේ,
 (1) පව්කම් කළ මිනිසකුට විමුක්තියක් නැත යන්නයි.
 (2) මිනිසකුට කිසිසේත් ම දේවානුභාවය ඉක්මවිය නොහැකිය යන්නයි.
 (3) බුදු දහම මිනිසකු සතු මානසික ශක්තිය මිස කායික ශක්තිය අගය නොකරයි යන්නයි.
 (4) මනුෂ්‍ය ඝාතනයක් කළ විට උපසම්පදාව අහිමි වෙයි යන්නයි.
 (5) දෙවියන්ට ද පාරමිතා පිරීමට හැකියාව ඇත යන්නයි.

37. “මෙම ක්‍රියාව අයහපත් ය, මෙයින් අවැඩක් ම සිදු වෙයි. මෙය යහපත් ය, මෙයින් සැපතක් ම වේ” යැයි නිශ්චය කරගනු සඳහා බුදු දහමෙහි බොහෝ මග පෙන්වීම් කර තිබේ. එබඳු එක් ධර්ම පාඨයක් නම්,
 (1) පඤ්ඤාපීඨ ජීවිතමාත්‍ර සෙට්ඨං යන්න ය.
 (2) ආරහථ නික්ඛමථ යුඤ්ජථ බුද්ධ සාසනේ යන්න ය.
 (3) අප්පමාදෝ අමතපදං යන්න ය.
 (4) සබ්බාකුසලධම්මපභිනෝ කුසලධම්ම සමන්තාගතෝ යන්න ය.
 (5) යස්ස අස්සමුඛෝරෝදං විපාකං පටිසේවති යන්න ය.
38. ශීල ශික්ෂාව පිළිපැදීමෙන් මෙලොවදී මෙන්ම පරලොවදී ද ලැබෙන අනුසස් පහක් බුදුදහමෙහි දක්වා තිබේ. ඉන් එකක් නම්,
 (1) සිල් රකින්නාට උසස් තනතුරු ලැබේ යන්නයි.
 (2) සීල සමාදානයෙන් ම නිවන් පසක් කළ හැකිය යන්නයි.
 (3) සිල්වත් තැනැත්තා වාරිකු පමණක් පිළිපදිය යන්නයි.
 (4) ශීලය වතක් මෙන් ආරක්ෂා කළ යුතුය යන්නයි.
 (5) සිල්වත් තෙමේ අප්‍රමාදී වන බැවින් මහත් වූ භෝගස්කන්ධයක් ලබයි යන්නයි.
39. කවරකුගේ වුව ද දියුණුවක් සැපතක් දුටු විට ඒ පිළිබඳ කිසිසේත් ම ඊර්ෂ්‍යා නොකළ යුතු අතර ඉන් සතුටට පත්විය යුතු ය. මෙම ගුණය හැදින්විය හැක්කේ,
 (1) මුදිතාව යනුවෙනි. (2) අර්ථවර්යාව යනුවෙනි.
 (3) මත්තාව යනුවෙනි. (4) අප්පිච්ඡතාව යනුවෙනි.
 (5) උපේක්ෂාව යනුවෙනි.
40. පහත දැක්වෙන ප්‍රකාශ අතරෙන් හක්තිය හා බෞද්ධ ශුද්ධාව පිළිබඳ ධර්මානුකූල ප්‍රකාශය තෝරන්න.
 (1) ශුද්ධාවත් හක්තියත් සපුරා සමාන වේ.
 (2) හක්තිය ශුද්ධාවේ පදනම ය.
 (3) බෞද්ධයකු රත්නත්‍රය කෙරෙහි හක්තීමත් විය යුතු ය.
 (4) බුදුදහමේ හක්තිය ගැන උගන්වා නැත.
 (5) බොහෝ සූත්‍ර දේශනාවල හක්තිය අගය කර තිබේ.
41. ධනය ඉපැයීමේ පහසු මගක් සෙවූ තැනැත්තෙක් ඉවතලන කසල තේ, කුඩා ඇසුරුම්වල බහා අලෙවි කර සැපවත් ජීවිතයක් ගත කළේ ය. බුදුදහමේ උගන්වන නොකළ යුතු වෙළඳාම් අතරට නොවැටෙන බැවින්, “එය වරදක් නො වේ යැයි” ද හෙතෙම තර්ක කළේ ය. මේ පිළිබඳ ව කිව හැක්කේ,
 (1) ඔහුගේ තර්කය නිවැරදි බවයි.
 (2) එය මිච්ඡා ආජීවයක් බවයි.
 (3) එය සම්මා කම්මත්තයක් වන බවයි.
 (4) ඔහු භොඳ සැලසුමක් ඇති වෙළෙන්දකු බවයි.
 (5) එය අත්ථි සුඛයට ඇතුළත් වන බවයි.
42. ධන පරිහරණයේ දී බෞද්ධයකු විසින් අනුගමනය කළ යුතු කරුණු රැසක් බුද්ධ දේශනාවන්හි විසිර තිබේ. එබඳු ධර්ම පාඨයක් වන්නේ,
 (1) උට්ඨාතා වින්දතේ ධනං යන්නයි.
 (2) ධනං සෙට්ඨංව රක්ඛති යන්නයි.
 (3) නිස්සරණ පඤ්ඤං පරිභුඤ්ජති යන්නයි.
 (4) ආරක්ඛෙන ගුත්තියා සම්පාදෙති යන්නයි.
 (5) විජ්ජේ අධනා අස්සු තේසංව ධනමුප්පාදෙය්‍යාසු යන්නයි.
43. බුදුදහම අනුව රාජ්‍ය පාලනය කළ යුත්තේ දසරාජ ධර්මයෙනි. එහි අජීජවං යන රාජධර්මයෙන් අදහස් වන්නේ,
 (1) පරිත්‍යාගශීලී වීම ය. (2) අවංකව ක්‍රියා කිරීම ය.
 (3) මුදු මොළොක් ආකල්ප ඇති බව ය. (4) ධනෝපායනයට උපකාර කිරීම ය.
 (5) ජනතාවට ආරක්ෂාව ලබා දීම ය.

44. රාජ්‍යත්වය හා රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ ඉගැන්වීම් ඇතුළත් සූත්‍ර දේශනා රාශියකි. ඒ අතර මෘගපක්ෂීන් ආරක්ෂා කිරීම රජුගේ වගකීමක් ලෙස දක්වා ඇත්තේ,
- (1) රජු සූත්‍රයේ ය. (2) වක්කවත්තිසිහනාද සූත්‍රයේ ය.
 - (3) මහාපරිනිබ්බාන සූත්‍රයේ ය. (4) අධම්මක සූත්‍රයේ ය.
 - (5) අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රයේ ය.
45. රාජ්‍ය පාලනය පිළිබඳ බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අතර හමු වන සජ්ඣ අපරිභානීය ධර්මවල සඳහන් පරිදි, පාලකයා විසින් ප්‍රජාවගේ යහපත උදෙසා ගතයුතු ක්‍රියාමාර්ගයක් වන්නේ,
- (1) ධනෝපායන මාර්ග විවර කර දීම ය.
 - (2) පූජනීය ස්ථානවලට ගරුසත්කාර කිරීම ය.
 - (3) යුද හටයන්ට රක්ඛාවරණ ගුප්තිය සැලැස්වීම ය.
 - (4) මහජනයා වෙනුවෙන් ධනය පරිත්‍යාග කිරීම ය.
 - (5) ජනතාවගේ මානසික දියුණුවට අවශ්‍ය අනුග්‍රහය දැක්වීම ය.
46. පුහුදුන් සත්ත්වයන්ගේ සිත් සතන් තුළ නිවරණ පහක් උපදනා බව බුද්ධ දේශනාව උගන්වයි. සමථ භාවනාවෙන් යටපත් කළ හැකි එම නිවරණ අතර උද්ධච්ච කුක්කුච්ච නිවරණයෙන් අදහස් වන්නේ,
- (1) මහන්තත්තකම හා සැකමුසු බවයි.
 - (2) උඩගුකම හා කුහක බවයි.
 - (3) තමා උසස් කොට අන් අය පහත් කොට සැලකීමයි.
 - (4) නොසන්සුන් බව හා පසුතැවිල්ලයි.
 - (5) උද්දාමය හා කුලැටිකමයි.
47. බුදුදහම අනුව යෝග්‍යාවචරයකුට කුසල චිත්ත ඒකාග්‍රතාව තුළින් පිළිවෙළින් උපදවා ගත හැකි ධ්‍යාන සතරකි. එහි දෙවන ධ්‍යානය,
- (1) පීති සුඛ එකග්ගතා සහිත ය. (2) විතක්ක විචාර සහිත ය.
 - (3) විචාර පීති සුඛ එකග්ගතා සහිත ය. (4) විතක්ක විචාර පීති සුඛ සහිත ය.
 - (5) සුඛ එකග්ගතා සහිත ය.
48. යෝග්‍යාවචරයකුට නිවරණාදී කෙලෙස් යටපත් කිරීමෙන් ලබාගත හැකි සමාපත්ති අටකි. ඒ අතර නෙවසඤ්ඤානාසඤ්ඤායතනය යනු,
- (1) සතරවන අරූප ධ්‍යානයයි. (2) විපස්සනාව තුළින් ලැබිය යුත්තකි.
 - (3) කිසිසේත් ම බිඳ නොවැටෙන ධ්‍යානයෙකි. (4) සෘද්ධි ප්‍රාතිහාර්ය පෑමේ හැකියාවයි.
 - (5) බුදුසසුනෙන් බැහැරව ලැබිය නොහැක්කකි.
49. “යම් සේ සැරසෙන සුළු ස්ත්‍රියක් හෝ පුරුෂයෙක් හෝ ළදරුවෙක් හෝ තරුණයෙක් හෝ දීප්තිමත් කැඩපතක හෝ පහන් දිය බදුනක සිය මුවසටහන පරීක්ෂා කර බලන්නේ ලප කැලැල් ආදී දොස් ඇති තැන් ඇතැයි ද නැති තැන් නැතැයි ද පැහැදිලි ව දකියි.” මෙම උපමාව මගින් පැහැදිලි කරන්නේ,
- (1) දිබ්බවක්ඛු ඤාණයයි. (2) පස්වන සමාපත්ති ඤාණයයි.
 - (3) විපස්සනා ඤාණයයි. (4) මනෝමය සෘද්ධි ඤාණයයි.
 - (5) වෙනෝපරිය ඤාණයයි.
50. බුදුසමයෙහි ඉගැන්වෙන මූලික භාවනා ක්‍රම දෙක නම් සමථය හා විපස්සනාව ය. විපස්සනාව පිළිබඳ නිවැරදි හැඳින්වීම කුමක් ද?
- (1) සමකාලීන ශ්‍රමණයන් විසින් ද වඩන ලද භාවනාවකි.
 - (2) විදර්ශනාවෙන් සම්මා ආජීවය වැඩේ.
 - (3) දුක් කෙළවර කරන්නේ විදසුන් වැඩීමෙනි.
 - (4) විදර්ශනාව කෙලෙස් යටපත් කරයි.
 - (5) විදසුන් වඩා රහත් විය නොහැකි ය.

ශ්‍රී ලංකා විභාග දෙපාර්තමේන්තුව
இலங்கைப் பரீட்சைத் திணைக்களம்

අ.පො.ස. (උ.පෙළ) විභාගය/ க.பொ.த. (உயர் தர)ப் பரீட்சை - 2019

නව නිර්දේශය/ புதிய பாடத்திட்டம்

විෂය අංකය
பாட இலக்கம்

41

විෂයය
பாடம்

බුද්ධ ධර්මය

ලකුණු දීමේ පටිපාටිය/புள்ளி வழங்கும் திட்டம்
I පත්‍රය/பத்திரம் I

ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.	ප්‍රශ්න අංකය வினா இல.	පිළිතුරු අංකය விடை இல.
01.	3	11.	4	21.	4	31.	3	41.	2
02.	2	12.	4	22.	3	32.	2	42.	3
03.	3	13.	1	23.	5	33.	2	43.	2
04.	4	14.	4	24.	4	34.	4	44.	2
05.	2	15.	1	25.	3	35.	1	45.	2
06.	5	16.	2	26.	5	36.	4	46.	4
07.	4	17.	5	27.	5	37.	5	47.	3
08.	4	18.	2	28.	5	38.	5	48.	1
09.	5	19.	1	29.	4	39.	1	49.	5
10.	5	20.	2	30.	4	40.	4	50.	3

❖ විශේෂ උපදෙස්/ விசேட அறிவுறுத்தல் :

එක් පිළිතුරකට/ ஒரு சரியான விடைக்கு 02 ලකුණු மதிப்பு/புள்ளி வீதம்

මුළු ලකුණු/மொத்தப் புள்ளிகள் 2 × 50 = 100

II පත්‍රය

I කොටස

01.

- (i) බුදුසිරිතේ දක්නට ලැබෙන ආශ්චර්යමත් කරුණු අතරෙන් එකක් නම් කරන්න.

ම.හි. නිකායේ අවිජරියබිහූත සූත්‍රයෙහි සඳහන් තථායතයන් වහන්සේගේ ආශ්චර්ය අද්දූත ධර්ම අතුරින් එකක් නම් කිරීම.

(ලකුණු 02)

- (ii) 'සම්මාසම්බුද්ධ' ගුණය ධර්මානුකූලව හඳුන්වන්න.

පරෝපදේශ රහිතව සද්ධර්මය ස්වයම්භූඥානයෙන් අවබෝධ කල බැවින් සම්මා සම්බුද්ධ නම් වන බව. මේ පිළිබඳ බුදුගුණාලංකාරයේ එන පද්‍යය දැක්වීම ද ප්‍රමාණවත් ය.

(ලකුණු 04)

- (iii) 'ආසයානුසය ඤාණය' විස්තර කරන්න.

සත්වයන්ගේ චිත්තසන්නාතවල පවත්නා ශාස්වත උච්ඡේද ආදී දෘෂ්ටි පදනම් කරගෙන ඇති මතවාද ආසය යනුවෙන් හැඳින්වේ. එම දෘෂ්ටිවාද ආදියත් කාම, පටිස, මාන, දිට්ඨි, විචිකිච්ඡා, නව, අවිජ්ජා යනාදියත් අනුසය ධර්ම නම් වේ. මෙය ආසය, අනුසය තේරුම් ගැනීමේ ඥානයයි.

(ලකුණු 06)

- (iv) බුදුරදුන්ගේ ආගමික සහනශීලීතාව සනිදුර්ශනව අගය කරන්න.

ම.හි. උපාලි සූත්‍රය සහ දී.හි. උදුම්බරික සිහනාද සූත්‍රය වැනි දේශනා අනුව එකල පිළිගත් උගත් අබෝද්ධයන් දහම අසා පැහැදී තෙරුවන් සරණ ගිය පසුව ද සිතා විමසා ක්‍රියා කරන්නැයි ද තව දුරටත් පූර්වයෙහි සිටි ආගමික ගුරු උතුමන්ට දානාදියෙන් සංග්‍රහ කරන්නැයි ද පැවසීම. ඉහත දෙවැනි දේශනාව අනුව බුදුරදුන් වදාළේ මා මෙතෙක් වේලා දහම් දෙසුවේ ඔබ බෝද්ධයෙකු කරගන්නට නොව කරුණු පැහැදිලි කරදීමට පමණක් බව යන ප්‍රකාශය.

(ලකුණු 08)

02.

(i) 'ස්වාක්ෂර' දහම් ගුණය හඳුන්වා දෙන්න.

මැනවින් ප්‍රකාශිත යන්න මෙහි වචනාර්ථය බව. නොමනා කොට පවසන දහමක නිරතවීමෙහි වලක් නැත. බුදුදහම ස්වාක්ෂරාත්මක බැවින් එහි විරියාරම්භය ප්‍රතිඵලදායක බව.

(ලකුණු 02)

(ii) 'බුදුදහම අභිශ්චරවාදිය' පැහැදිලි කරන්න.

බුද්ධිකාලීන වෛදික බ්‍රාහ්මණ සම්ප්‍රදාය ඊශ්වරවාදී වන බව. ඒ අනුව සර්වබලධාරී, සර්වඥ, සර්වතෝහද, නිර්මාපක, ඊශ්වරයකු පිළිගත් බව, බුදුසමය එම ඉගැන්වීම බැහැර කල බැවින් අභිශ්චරවාදී වන බව.

(ලකුණු 04)

(iii) 'අනත්තානුපස්සනාව' යනු කුමක්දැයි විස්තර කරන්න.

නිත්‍ය වූ ආත්මයක් ඇතැයි පිළිගැනීම ශ්‍රමණ බ්‍රාහ්මණාදී බොහෝ චින්තකයන් අතර පැවැති බව. එම පිළිගැනීම පසෙකින් තබා ස්කන්ධ ධාතු ආයතනාදී සියලු සංස්කෘත ධර්ම අනාත්ම යැයි සිහි කිරීම අනත්තානු පස්සනාවයි. එම ධර්ම මගේ නොවේ. මම නොවෙමි. මගේ ආත්මය නොවේ යැයි සිහි කිරීම මින් අදහස් වන බව.

(ලකුණු 06)

(iv) 'බුදුදහම අනුව ආත්මාර්ථය හා පරාර්ථය සමබර විය යුතු ය' විමසන්න.

ආත්මාර්ථයෙන් තොර පරාර්ථයක් හෝ පරාර්ථයෙන් තොර ආත්මාර්ථයක් හෝ බුදුසමයේ උගන්වා නැති බව අදාළ මූලාශ්‍රය ඇසුරින් දක්වා තිබීම. බෞද්ධයෙකු තමාගේ අර්ථ සිද්ධිය මෙන්ම අනුන්ගේ අර්ථ සිද්ධියද සමබරව සාධනය වන සේ ක්‍රියාකල යුතු බව. ඉන් එකක් අඩු හෝ වැඩි වීම ධර්මානුකූල නොවන බව.

(ලකුණු 08)

03.

(i) බුද්ධිකාලීන ශ්‍රමණ සමාජයේ සුවිශේෂතා දෙකක් නම් කරන්න.

බ්‍රාහ්මණ සම්ප්‍රදායට සාපේක්ෂව ශ්‍රමණ සමාජයේ පැවැති නිර්මාණවාදී නොවීම, යාතු කර්මාදිය නොපිළිගැනීම, වර්ණාශ්‍රම ධර්ම නොසලකා හැරීම, සංචාරක ජීවිතය, පිණ්ඩපාතය, බ්‍රහ්මචාරී වීම, විවිධ ව්‍යුහ සමාදානය ආදී කරුණු වලින් දෙකකි.

(ලකුණු 02)

(ii) 'සාමන්තේර' යන්න අර්ථකථනය කරන්න.

අනුපසම්පන්න නිකුත් වන්නේ සාමන්තේර නම් වන බව. ශ්‍රමනයාගේ පුත්‍රයා පුත්‍රණුවන්නා යන අර්ථය එහි ඇති බව. සාමන්තේර දස ශිලය මූලික වශයෙන් ආරක්ෂා කිරීම එම පැවිද්දාගෙන් අපේක්ෂා කරන බව. වයසින් මුහුකුරා ගියද ඔහු වැඩිහිටි පැවිද්දෙකු නොවන බව යනාදී කරුණු ඇසුරින් අර්ථකථනය ඉදිරිපත් කිරීම.

(ලකුණු 04)

(iii) 'දූතෙත උපසම්පදා' යන්න පැහැදිලි කරන්න.

දූතයෙක් මගින් උතතොසංඝයා වෙතින් උපසම්පදාව ඉල්ලා සිටීම මින් අදහස් වන බව. වෙසගනකව සිටි අඩ්ඨකාසිට අවස්ථා කිහිපයකදී උපසම්පදාව ලබාගැනීමට යාම අනතුරුදායක යැයි නිකුත්වන පැවසූ බැවින් දූතයෙකු මගින් උපසම්පදාව ලබාදුන් බව.

(ලකුණු 06)

(iv) තික්ෂු සමාජයේ ගුරු-සිසු සබඳතා පිළිබඳව බුදුරදුන්ගේ පැනවීමිවල ප්‍රායෝගික අගය විමසන්න.

විනය මහාවර්ගයේ දැක්වෙන අන්තේවාසික, සිද්ධිවිහාරික නම් වූ ශිෂ්‍යා විසින් ආචර්ය උපාධිය යන සිය ගුරුවරයාට වතාවත් කිරීම, කීකරු වීම, රෝගී වූ විට උවටැන් කිරීම ආදිය ද ගුරුවරයා විසින් ශිෂ්‍යයාට ආපත්ති අනාපත්ති කියාදීම රෝගී වූ විට උවටැන් කිරීම. අවශ්‍යතා පිළිබඳ සොයාබැලීම ආදී වත් ඉටුකළ යුතු යැයි දැක්වීම හා එහි ප්‍රායෝගික අගය හිදසුන් සහිතව දැක්වීම.

(ලකුණු 08)

II කොටස

04.

(i) 'සුත්ත' යන පදයෙහි අර්ථ විභාග කරන්න.

අරුත් දක්වන බැවින් ද, මනාකොට ප්‍රකාශ කරන ලද බැවින් ද, අසන බැවින් ද, පැසවන බැවින් ද, ධර්ම කරුණු එකිනෙක නූලක මෙන් අමුණා ඇති බැවින් ද සූත්‍ර යැයි කියන ලදී. මේ අතුරින් කරුණු හතරක් වත් දක්වා තිබීම.

(ලකුණු 08)

(ii) අභිධර්ම පිටකයේ සැකැස්ම පිළිබඳ විස්තරයක් කරන්න.

අභිධර්ම පිටකය ප්‍රකරණ සතකින් යුක්ත වන බව, එකී ප්‍රකරණ නම් කිරීම හා සැකෙවින් හැඳින්වීම මින් අදහස් කරන බව. අවම වශයෙන් ඒ ඒ ප්‍රකරණ හඳුන්වා ඇති නාම තේරුම් කිරීම අපේක්ෂිතය.

(ලකුණු 12)

05.

(i) 'වානප්‍රස්ථ-සනායාසි' යන බ්‍රාහ්මණ ආශ්‍රමධර්ම හඳුන්වා දෙන්න.

බමුණු සමයට අනුව චතුර්විධ ආශ්‍රම ධර්මවල අවසන් ආශ්‍රම දෙක වානප්‍රස්ථ හා සනායාසි නම් වන බව. එම ආශ්‍රම ධර්ම පසුකාලීනව ශ්‍රමන නැඟීමත් සමග බමුණන් අතර සම්භාවිත යැයි සැලකෙන බව. මෙම ආශ්‍රම ධර්ම මගින් ඥාන මාර්ගයට වැඩි නැඹුරුවීමක් පෙනෙන බව.

(ලකුණු 08)

(ii) 'බ්‍රහ්ම සහව්‍යතාව' පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් විමසුමක් කරන්න.

වෛදික - බ්‍රාහ්මණ ඉගැන්වීම් අනුව බ්‍රාහ්ම සහව්‍යතාව යනු පරම නිෂ්ඨාවයි. විමුක්තියයි. වේද අධ්‍යයනය හා ඒ අනුව ක්‍රියා කිරීම. යාගභෝමාදිය සිදු කිරීම ඔස්සේ බ්‍රහ්ම සහව්‍යතාව එනම් බ්‍රහ්මයාගේ පරමාත්මය සමග එක්වීමට හැකියැයි බමුණු දහම උගන්වන බව. එයම විමුක්තිය සේ සැලකූ බව.

(ලකුණු 12)

06.

(i) 'දුක්ඛ නිරෝධාර්ය සත්‍යය' ධර්මානුකූලව පැහැදිලි කරන්න.

දුක්ඛ නිරෝධය යනු නිවහයි. ජරාමරණාදී සංසාරගත දුක් ද්‍රෝමිතස්වල නිමාවයි. තණ්හාව නැති කිරීමයි. භව නිරෝධයයි. ලෝභ, දෝෂ හා මෝහා දී කෙලෙස් සපුරා බැහැර කිරීමයි. දේශනානුසාරයෙන් කරුණු දැක්වීම අපේක්ෂිතයි.

(ලකුණු 08)

(ii) 'ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවෝ චක්ඛෙනකට උපකාරී වෙති' විමසන්න.

සීලය සීලය සඳහාම නොවේ. සමාධිය සඳහාය. සමාධිය ද ඒ සඳහාම නොවේ. ප්‍රඥාව සඳහාය. මෙසේ ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවෝ චක්ඛෙනකට උපකාරී වෙති. එක් ශික්ෂාවක් නැතිව අනෙක් ශික්ෂාව අර්ථවත් වන්නේ නැත. ත්‍රිවිධ ශික්ෂාවන් අනෝන්‍ය උපකාරීත්වයක් ඇති බව විමර්ශනාත්මකව දැක්වීම.

(ලකුණු 12)

07.

(i) අනුලෝම පරිච්ඡිකමුප්පාදය අනුව දක්ව සමුදය පැහැදිලි කරන්න.

චතුරාර්ය සත්‍ය අනවබෝධය හෙවත් අවිද්‍යාව ප්‍රත්‍යකොටගෙන කුසලාකුසල කර්ම හෙවත් සංස්කාර රැස්වීම. (අවිජ්ජා පච්චය සංඛාර) වේ. මෙසේ ද්වාදසාංගික පරිච්ඡිකමුප්පාදයේ අනුලෝම දේශනාවෙහි එක් එක් අංගවල මූලික අර්ථ දක්වමින් එම හේතුප්‍රත්‍ය ඔස්සේ දක්ව සමුදය සිදුවන බව පැහැදිලි කිරීම. (ච්චමෙනස්ස දුක්ඛක්ඛන්ධස්ස සමුදයොහෝති)

(ලකුණු 08)

(ii) 'සමාජගත ගැටලු වුව ද පරිච්ඡිකමුප්පන්නය' විමසන්න.

දීඝ නිකායේ අග්ගඤ්ඤ සූත්‍රය වක්කවත්ති සීහනාද සූත්‍රය අං.හි. අධම්මික සූත්‍රය වැනි සූත්‍රවලින් දෙකක්වත් ඇසුරුකොට ගනිමින් සමාජගත ගැටළු පිළිබඳ හේතුප්‍රත්‍යාකාරය බුදුදහමේ පෙන්වාදී ඇති බව විමසීම.

(ලකුණු 12)

08.

(i) ආර්ථිකය හා දේශපාලනය අතර ඇති සම්බන්ධය සූත්‍රානුසාරයෙන් පෙන්වා දෙන්න.

ආර්ථිකය පිරිහීමෙන් රාජ්‍ය පාලනයද රාජ්‍ය පාලනය පිරිහීමෙන් ආර්ථිකයද පිරිහෙන ආකාරයත්, එසේම ඉන් එකක් දියුණු වීමෙන් අනෙකද දියුණු වන ආකාරයත් සූත්‍රානුසාරයෙන් පෙන්වා දීම. දී.හි. වක්කවත්තිසීහනාද, අග්ගඤ්ඤ, කුටදත්ත වැනි සූත්‍ර ඇසුරුකොට තිබීම සැලකිය යුතුය.

(ලකුණු 08)

(ii) නීතිය හා සාමය පුරක්ෂිත කරනු පිණිස පාලකයකු කෙසේ ක්‍රියා කළ යුතුදැයි බුද්ධානුශාසනය ඇසුරෙන් සාකච්ඡා කරන්න.

දසරාජ ධර්මවල අක්කෝධ, අවිහිංසා, ඛන්ති, අවිරෝධතා වැනි රාජ්‍ය පාලකයකුගේ ක්‍රියාකාරකම් ඔස්සේ ද දස සක්විති වත්වල සියලු ජන කොටස්වල රක්ෂාවරණ ගුත්තිය සැලසීම හා අධර්ම ක්‍රියා වැළැක්වීම වැනි කරුණු ඔස්සේ ද සජ්ත අපරිහානිය ධර්මවල පැනවූ නීති නොකැඩීම හා නොපැනවූ නීති නොපැනවීම වැනි පිළිවෙත් ඔස්සේ ද ක්‍රියා කළ යුතුයැයි පාලකයන්ට අනුශාසනා කොට තිබීම සාකච්ඡා විය යුතුය.

(ලකුණු 12)